

האומנם ניאורקלאסיציזם?

מאת גבריאל מוקן

טייבה של בעשהיכרכבה אנוסיטני ציאלו תוך גילוי מידת תלות פחד תה בכלים הללו והמאניירות שלהם מאשר סרטל). האגודה הקיומית של גלדמן לובשת לבוש של סיפורי מעשה ארכאי (תוך ניגוד אירוני לכוחות, שהיא, בין היתר, קצת שבתאית), המבליע בקרבו הכלעה אסתטית גם עצמים מודרניים בר בבית השני... הילד, או הששורה, שציפיותיו נכזבו בעמק החול, יוצא יציאה נרקיסית גדולה אל המעמך קים.

אין כאן (או אצל הורביץ, למד של) הנרה לעולם של מיתוס לאומי בלתי-טכנולוגי, או התרפקות על ארץ-ישראל, שאין בה תל-אביב סואנת והרבה טלפונים, סברקים ופקידים, וליקה לאידיאות שבעולם וכור גרעיני, אלא יש בה רק לארץ מי כנען (כפי שקורה הדבר בשירת גרסיה זולית, כשרגנית ועיקשת, של איתן איתן). המצב הראשוני של אכזבה אנוסיטניציאלית ופיתוח דינאמי של אגדות מנקודת-מוצא של התהלה הרשה מועבר בשירו של גלדמן דרך פריסמה של יאוש ילד ונרקיסיות ילדות. בפעם גיס" פת מוצבת לפנינו האגדה המודרני גית שלנו — ותפעם בלבוש ארץ כאן ככל שנוסה שירתו לסודיא" ליום אבסיפוזי ול... סיפור הפסיכודי אנאליטי" הגדול אין היא זרה כלל לאגדות קיומיות של "שחיה יפה" ו-הליכה על חבל" של ישראל פני קס ודליה הרץ, ואף לא לאגדות האוב, הציפור והאש והאיש והעץ של דוד אבידן. לכן גם המיפנה הלשוני הודאי בשירתו של איש צעיר כגלדמן מסמן אולי צדדים של חשיבות: אולי הוא אות לר" איות ממשות טכנולוגית ופרוזאית בודאות כל-יך (לא רק כחומר בחיים, אלא גם כחומר לשירה), עד כי ניתן לפנות מעבר להולחע" לימה. אבל בודאי אי-אפשר לכ" צות ביפנה כזה כניאורקלאסיציזם, (הנהה זו אפשר להוכיח ביתר פיר דוט גם לגבי שירת יאיר הורביץ ויונה וולך, שאפילו מכנה משותף של ה...גיגון החדש המתוק" — כפיניו של עמוס עוז — אינו ממ" צה את ייתודם), אכן, אפילו שר רות-הסיום הגיבושית והעדינות בשירו של גלדמן: "אך כאן העצ" לוח וכאן השירה / כאן המירעה שקוף וההיות צלולות / והליל הנר מוכית מחושב" אינן עשויות לער" ער את ביטחתי, כי הניאורקלאסי ציסט הודאי בשירת שנות-השי" שים שלנו הוא, על פי מיטב הכ" רי, אהדו-יחיד: הלוא הוא מנחם בראון, היוצר והאידיאלוג של חז" רם, אבל, האם יוכל בראון לברו להיות לרבבה ולאכלס יעד נפשי שלם, מחו שירה קסומה שמעבר לטכנולוגיה בחיי יום-יום, כפי ש" תפשו אותם עד בואו?

(*) הליקופטר, מכונות כיבוי רד למקול משולבים במירפתיים אנדי ובשורות שנעשות בבית השני עוד יותר ארכאיות וארכיטיפאליות: "כל הלילה סרק הליקופטר את הי שים והאירם / להיות שקופים כי" גדולה / להיותם מגלים את מקום מרעיתו", או "מכונות כיבוי ב" ארגמן מלכות / געו בכפי להשיבי מתוך המים / ועיניתן אדמו" נתגלגלו על פני המים". כאשל העבע המונקצינאלי של מכונות-כיבוי מתגלגלת בארגמן ממלכות ומסופיעים צעצועים גדולים המאירים ים ילדות טפחיד, עושים גם דימויי המודרנה שלנו תפנית של 180 מעלות (או שמא צריך לר" מר: מהצי עיגול מאיר), הוא הדין גם כאשר הליקול מוצב בקונטקסט ארכיטיפאלי לגמרי של נביעת המ" יות-לב ראשוניות: "רסקול אטר / אבי בני אמרה / אימי דמי ובשי רי". אם בבית הראשון הדיר עצמו המשורר מעצמי טכנולוגית, הרי בבית השני המליעם נרקמה אר" אית של הלוט-ילדות סוריאליסטי.

מדרכי גלדמן, משורר צעיר ש" ההי לפרטס את יצירותיו השנה, פירטם בגידיון הג של, משא" שיר בשם "מיקרה הילד שהתאבד בחוף תל-אביב", כותרת נ, וכמה א"י אלה עצמים (הליקופטר, מכונות כיבוי, רמקול) בבית השני והקצר יותר של השיר, מקשרים אותנו אל הריאליה הישראלית הקשה של שירת שנות-התמישים שלנו במיט" בה: מעמיתו עד אבידן, אבל מי שיקרא בבית הראשון, ההדור וחד ארון, של "ילד שהתאבד" לא יית" קל בעצם גשמי מודרני לרפואה, שורות הפתיחה והסיקס של הבית איפייניות לאווירה חסודה ומוקפדת זו של העדר צלמי הטכנולוגיה, השוורת (אם כי אולי לא בהוסרת כזאת) גם בשירי הורביץ ובראון (המגוון אותה מצד הי יום-יום רק במגלשות ילדים ובחלון בית-השי" טוש, שמכערו נראה עוף הפוך, ובמקצת גם בחלק משירי יונה וולך.

כשהייתי נסיך גליל ים נכבדתי מאד כל היום כל היום ישבתי כהדר הנסיכות והמתנתי בסיסא מגולף לאבי שיצוני מצוות ומעשים לעשותם לאימי שתבור בהכמה ובהשכל ובטוב

ילדה יפה להיותה לי הברה לשעשועי.

ובסיום הבית רואים אנו: לשים בעפעפי חבצלות שלב על פני הוי את זרועותי שאתי עימו הרחק לטיולו לרעות עמו באחו יצוריו .

את פרותיו המים השקופות". אין ספק, כי גם משורר כגלדמן יודע מה שידוע ליהודה עמיחי, כי "מתחת רשת של קווי הברוח אוויר / קובעים מהנדסים מקום בעיר / לאוהבים, לתחנות ולעיי" מפולת". הרי הבהרת עצמה: "מיקרה הילד שהתאבד בחוף תל-אביב" מעוגנת בעולם זה של שיר זה מודרניסטית חילונית וכאובה, שתיגינות אירונית ומפיקה פאר יוסי ("אם בכלל") מתיבות יום יומיות, והמשורר בה בודאי איננו "נסיך גליל ים" (וגם לא טלנויון של יאיר הורביץ, הקולע "צמה על מיצל שישטוף האיר / בעינו הסואנות / זרעוני תרביש"), מכל מקום, הבהרת של גלדמן בתונה כאן במתה עה שורות ארכאיות הגניות של הבית, המצויות במר" חב שבין שפתי-המקרא ולשון הר משנה (מ"אם בא רכבם", ילדה יפה להיותה לי להברה לשעשועי ועד ל"אבי שיצוני מצוות ומע" שיב") והמסוייגות מלשון חול של ונל-אביב קונטמפורארית.

אבל לברות הבדל מהותי זה אין השיר של גלדמן יוצא מגוף הי "האגדות האנוסיטניציאליות", מעי שים נוראים ולגנדאריים של קיוב, רצף המסתעף מאבידן ומקס עד דליה הרץ (וכן עד סרטל, אלא שכתובתו של סרטל היא פרשה מיוחדת, שרבים בה הסדוהים בצד ההצלחות, הביקורת הממשית הי" חידה, הידועה לי, על סרטל נכ" הבה בירי נתן זך, כאשר זך עוד ניצב בשיא הצלחתו, אבל רשימתו על סרטל איננה מוצלחת יותר מא" שר ספרו ה"אקאדמי" על... ברגסון ואלתרמן, שהער ה"פילוסופי" ה" סס בו מביקורת-הספרות וביקורת-הספרות שבו הוא רק בנדר זימרי כישוף נגד אלחראמן השירה הצעיר רה, זך ראה, אולי, בסרטל כעין סכנה לעצמו — ולכן מיהר להכ" חירו בלי להבחין בין כישרונו ("ל סרטל) לבין המאניציזם התל" מודי שלו, מכל מקום נראה לי, כי גלדמן משחמש, למשל, בכלי

(*) דברים מאלפים על אופי הפאי חוס המיוחד של שירת "דוד המ" דינה" שלנו אמר דוד אבידן ברא" יון יום עימר בעכשיר 6-5.